

TAKTO OZNAČENÝ TEXT JE POUZE VYSVĚTLUJÍCÍ, NEPIŠTE SI JEJ

- jedná se o učivo na celý týden 18.5. - 22.5.2020
- poznámky si pokud možno přepište do sešitu (popř. vytiskněte a do sešitu vlepte)
- tento týden začneme jednu z nejtěžších kapitol vůbec a to je rýsování - neobejdete se tedy bez rýsovacích pomůcek (trojúhelník s ryskou, kružítko, úhloměr, dobře ořezaná tužka)

KONSTRUKČNÍ ÚLOHY

- každá konstrukce (ať už rýsujete cokoli) má 4 části:

1. náčrtek

- od ruky načrtnout a **správně!!** pojmenovat n-úhelník (první vrchol n-úhelníka je vlevo dole, ostatní pak **PROTI SMĚRU** hodinových ručiček - pozor u trojúhelníka na správně pojmenované strany! úsečka AB = strana c, úsečka BC = strana a, úsečka CA = strana b)
- do náčrtku **barevně** vyznačit zadané údaje
- rozmyslet si postup konstrukce

2. samostatná konstrukce

- rýsovat ostře ořezanou tužkou, tence a hlavně přesně
- cokoli narýsujete, musíte také pojmenovat
- rýsuje se ve stejné orientaci jako je náčrtek!!

3. zápis konstrukce

- nejlépe zapsat ihned v průběhu konstrukce (tzn. jakmile něco narýsujete, ihned to také zapište - viz následující)
- dodržovat symboly zápisu

BOD - velké tiskací písmeno

PŘÍMKA - malé psací písmeno

- bod leží na přímce - symbol $\in$, samotný zápis pak $P \in p$ [čteme bod P leží na přímce p]
- průsečík přímek - symbol $\cap$, samotný zápis pak $a \cap b$ [čteme průsečík přímek a a b]
 $K \in p \cap q$ [čteme bod K leží na průsečíku přímek p a q]
- kolmice, kolmé přímky - symbol $\perp$, samotný zápis pak $v \perp a$ [čteme přímka v je kolmá na přímkou a]
- rovnoběžky - symbol $\parallel$ (dvě svislé čárky), samotný zápis pak $p \parallel q$ [čteme přímka p je rovnoběžná s přímkou q]

POLOPŘÍMKA - symbol $\mapsto$ a pak správné pořadí písmen (první písmeno = počátek polopřímky, druhé písmeno = směr polopřímky)

ÚSEČKA - ohraničená dvěma body

- délka úsečky se zapisuje mezi 2 svislé čáry - $|AB| = .. \text{ cm}$

KRUŽNICE - malé psací písmeno

- zapisujeme „jméno kružnice - závorka - střed kružnice - středník - poloměr kružnice - konec závorky“ zkráceně $k(S; 5,1 \text{ cm})$ [čteme kružnice k se středem v bodě S a poloměrem 5,1 cm]

ÚHEL - značíme symbolem $\sphericalangle$

- popsán 3 vrcholy, prostřední písmeno je pak vrchol tohoto úhlu
  - velikost úhlu zapisujeme $|\sphericalangle KLM| = 48^\circ$
- při samotném zápisu konstrukce se nejprve zapíše objekt (viz předchozí), který rýsujeme - pak středník, a za středníkem pak vlastnosti narýsovaného objektu:
    - vlastnost přímek - rovnoběžky, kolmice
    - vlastnost bodu = kde bod leží (symbol $\in$) - průsečíky přímek, polopřímek nebo kružnic
    - vlastnost úsečky = délka úsečky
    - vlastnost úhlu = velikost úhlu
    - vlastnost kružnice = střed a poloměr
  - poslední bod zápisu je pak vždy daný n-úhelník (předtím ale musí být v zápise zmíněny **všechny** vrcholy tohoto n-úhelníku)
- 4. zkouška**
- přeměřit, zda narýsované strany/úhly odpovídají zadání
  - zapsat počet řešení (ve většině případech pouze 1 řešení)

OPAKOVÁNÍ UČIVA 7. ROČNÍKU

ZÁKLADNÍ KONSTRUKCE TROJ.

- NENÍ NUTNÉ SI NÁSLEDUJÍCÍ PSÁT - JE ALE DŮLEŽITÉ ZVLÁDNOUT VŠECHNY KONSTRUKCE VČETNĚ ZÁPISU
- PROJDETE A HLAVNĚ NARÝSUJTE SI VŠECHNY TŘI VARIANTY
- SOUČÁSTÍ KAŽDÉ KONSTRUKCE JE VIDEO
- DALŠÍ TÝDEN JIŽ BUDOU KONSTRUKCE MNOHEM NÁROČNĚJŠÍ, OPRAVDU JE NUTNÉ ZOPAKOVAT SI TYTO TŘI KONSTRUKCE

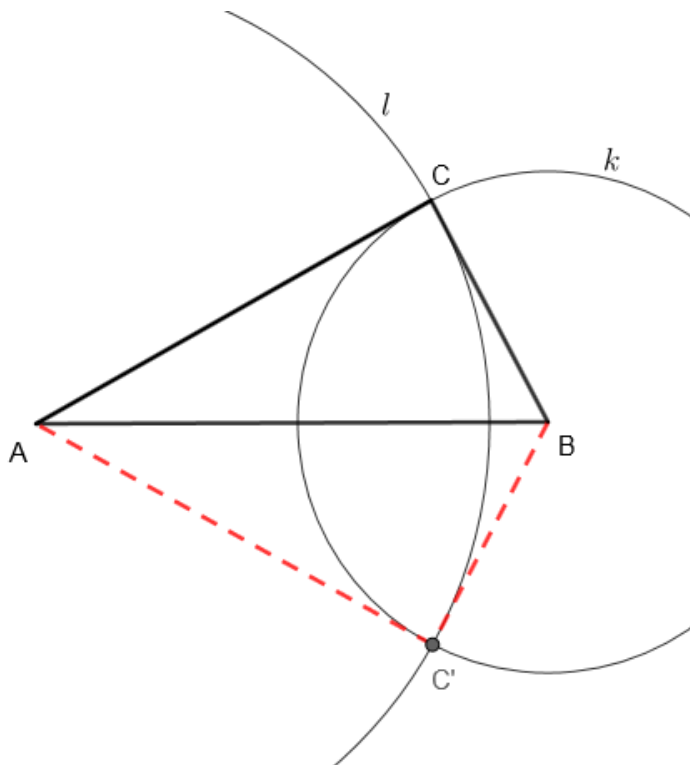
1. KONSTRUKCE sss

- známé všechny tři strany trojúhelníka
- vždy musí platit **trojúhelníková nerovnost** $\Leftrightarrow$ součet dvou kratších stran musí být větší než strana nejdelší

Narýsuj trojúhelník ABC , pro který platí $a = 5,3$ cm, $b = 4,1$ cm, $c = 8,4$ cm.

- postup konstrukce [v tomto videu](#) (video beze zvuku)

- zápis konstrukce:
  - 1) $AB; |AB|=8,4$ cm
  - 2) $k; k(B; 5,3$ cm)
  - 3) $l; l(A; 4,1$ cm)
  - 4) $C; C \in k \cap l$
  - 5) ΔABC

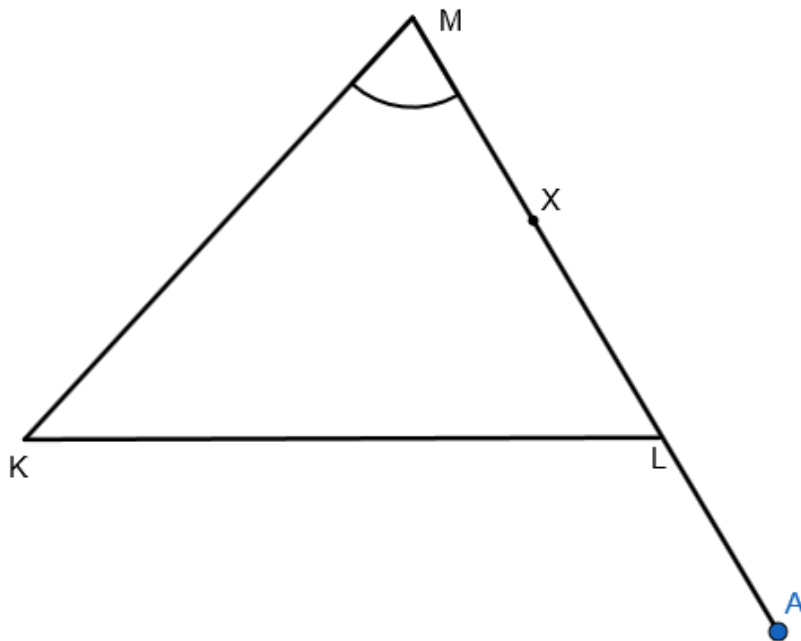
2. KONSTRUKCE sus

- známe dvě strany a úhel, který tyto dvě strany svírají
- součet všech vnitřních úhlů v trojúhelníku je 180°
- pozor při zápisu rýsovaného úhlu - pokud známe jedno rameno úhlu a rýsujeme druhé rameno, nikdy **nemůžeme použít** třetí vrchol trojúhelníka (máme na výběr z celé abecedy)
- třetí vrchol trojúhelníka zjistíme až po naměření délky ramene (např. narýsujeme úhel KMX , nikoli KML)

Narýsuj trojúhelník KLM , pro který platí $k = 6,3 \text{ cm}$, $l = 7,9 \text{ cm}$, $|\angle LMK| = 106^\circ$

- postup konstrukce v [tomto videu](#) (video beze zvuku)
- samotná konstrukce musí být stejně orientována jako náčrtek

- zápis konstrukce

- 1) KM ; $|KM| = 7,9 \text{ cm}$
- 2) $\angle KMX$; $|\angle KMX| = 106^\circ$
- 3) L ; $L \in \overleftrightarrow{MX}$, $|ML| = 6,3 \text{ cm}$
- 5) $\triangle KLM$

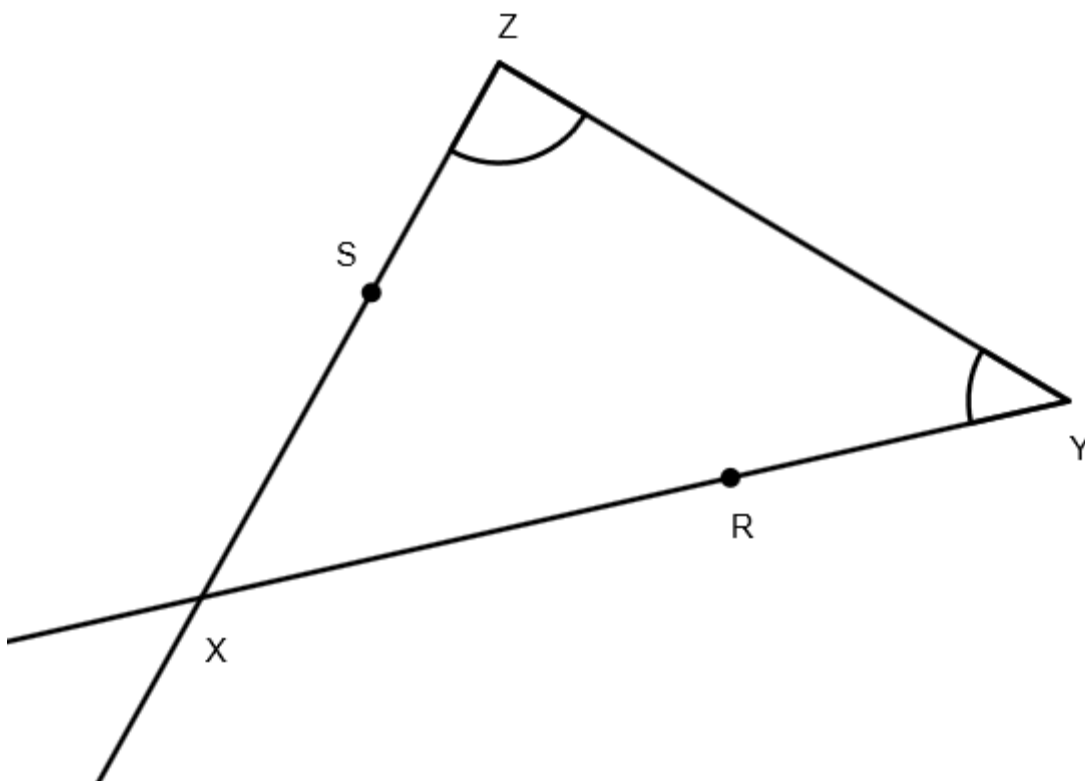
3. konstrukce usu

- známe stranu a dva úhly přilehlé k této straně
- pozor při rýsování velikosti úhlů - úhloměr má **dvě stupnice** - vnější a vnitřní (součet velikosti na vnější a vnitřní stupnici je vždy 180°) - velikost úhlu se měří na stupnici vždy od nuly

Narýsuj trojúhelník XYZ, ve kterém znáš stranu $x = 5,4$ cm a úhly $|\angle XYZ| = 74^\circ$, $|\angle YZX| = 66^\circ$.
při zápisu opět pozor na použitá písmena narýsovaných úhlů (vrcholy trojúhelníka)

- postup konstrukce v [tomto videu](#) (video beze zvuku)

- zápis konstrukce

- 1) $YZ; |YZ| = 5,4$ cm
- 2) $\angle ZYR; |\angle ZYR| = 74^\circ$
- 3) $\angle YZS; |\angle YZS| = 66^\circ$
- 4) $X; X \in \overleftrightarrow{YR} \cap \overleftrightarrow{ZS}$
- 5) $\triangle XYZ$